

Raportti kyselystä:

SYKSYN 2025 KUTSUNNAT JA AIKALISÄ-TOIMINTA

etsivän nuorisotyön kokemukset

MEILLÄ ON AIKAA
JUST SUN JUTUILLE!

KYSELY AVOINNA: 10.-21.11.2025 Webropol-sovelluksessa

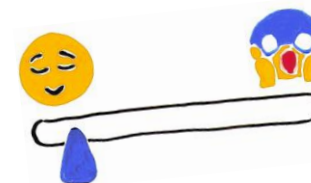
TAVOITELLUT VASTAAJAT: syksyn 2025 kutsuntakierrokseen Aikalisä-toimintamallin mukaisesti jo osallistuneet etsivät nuorisotyöntekijät

TOTEUTUS: Aikalisä-yhteistyöryhmän sihteeristön toimeksiannosta
Miikka Piironen / Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

LEVITYS: Inton verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat sekä etsivän nuorisotyön aluekoordinaattoreiden viestintäverkostot

VASTAAJIEN KOKONAISMÄÄRÄ: 148 (= 26 % kaikista Suomen etsivistä nuorisotyöntekijöistä)

Lisätietoa Aikalisä-toiminnasta: <https://www.intory.fi/etsiva-nuorisotyo/aikalisa/>

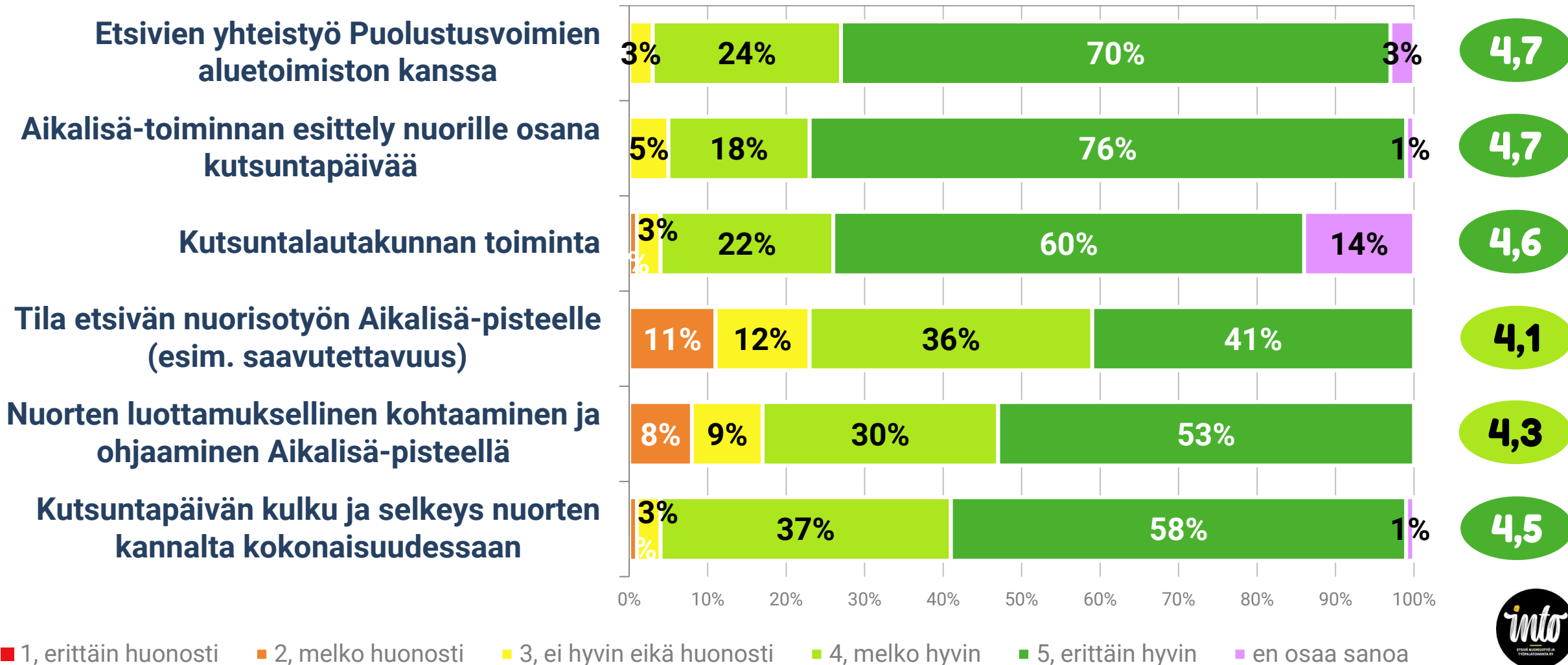

KYSYMYS 1. SUJUVUUS: ”Kuinka seuraavat kutsuntapäivään liittyvät asiat toimivat Aikalisä-toiminnan sujuvuuden kannalta?”

asteikolla 1-5: 1=erittäin huonosti, 5=erittäin hyvin

N: 148 vastaajaa

KESKIIARVO

KYSYMYS 1. SUJUVUUS: ”Kuinka seuraavat kutsuntapäivään liittyvät asiat toimivat Aikalisä-toiminnan sujuvuuden kannalta?”

(asteikolla 1-5, 1=erittäin huonosti, 5=erittäin hyvin)

N: 148 vastaajaa

ARVIOITAVA ASIA	1, erittäin huonosti	2, melko huonosti	3, ei hyvin eikä huonosti	4, melko hyvin	5, erittäin hyvin	en osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
Etsivien yhteistyö Puolustusvoimien aluetoimiston kanssa	0,0%	0,0%	2,7%	24,3%	70,3%	2,7%	4,7	5,0
Aikalisä-toiminnan esittely nuorille osana kutsuntapäivää	0,0%	0,0%	5,4%	17,6%	75,7%	1,3%	4,7	5,0
Kutsuntalautakunnan toiminta	0,0%	1,4%	2,7%	22,3%	60,1%	13,5%	4,6	5,0
Tila etsivän nuorisotyön Aikalisä-pisteelle (esim. saavutettavuus)	0,0%	10,8%	12,2%	35,8%	41,2%	0,0%	4,1	4,0
Nuorten luottamuksellinen kohtaaminen ja ohjaaminen Aikalisä-pisteellä	0,0%	8,1%	8,8%	30,4%	52,7%	0,0%	4,3	5,0
Kutsuntapäivän kulku ja selkeys nuorten kannalta kokonaisuudessaan	0,0%	1,3%	3,4%	37,2%	57,4%	0,7%	4,5	5,0
Yhteensä	0,0%	3,6%	5,9%	27,9%	59,6%	3,0%	4,5	5,0

KYSYMYS 2. YHTEISTYÖ: ”Voit kertoa lisää ammattilaisten välisestä yhteistyöstä ja järjestelyistä kutsunnoissa”

Yleisimmin vastauksissa (n=67) toistuneet teemat ja lainauksia

1

SUJUVA YHTEISTYÖ PUOLUSTUSVOIMIEN KANSSA (30 mainintaa)

- ”Puolustusvoimat ovat olleet aina erittäin hyvä ja luotettava yhteistyökumppani, joka arvostaa etsivän nuorisotyön työtä paljon!”; ”PV:n henkilökunnan kanssa yhteistyö sujuu moitteetta.”; ”Yhteistyö on sujuvaa ja avoimempaa vuosi vuodelta”.

2

TILOJEN ONGELMAT KOHTAAMISEN JA KESKUSTELUN KANNALTA (28 mainintaa)

Puuttuvat tai epäkäytännölliset tilat Aikalisä-pisteelle (aulat, käytävät, avoin ruokala, koulu jossa oppilaita ja opetushenkilökuntaa) – estävät rauhallisen, luottamuksellisen kohtaamisen; häiriöitä ja huono äänieristys.

- ”Tila oli haastava nuorten kohtaamista ajatellen. **Keskustelut piti hoitaa käytävällä**, jolloin nuorten kanssa keskusteluyhteyden pääseminen oli hankalaa.”; ”Ehditään kysymään miten meni, mutta ei muuta, kun ei ole suojaisaa tilaa.”

3

MESSUMAIKUUS – MUIDEN TOIMIJOIDEN MÄÄRÄ JA EPÄSELVÄT ROOLIT (12 mainintaa)

- ”Toivoisimme että kiinnitettäisiin huomiota siihen, keitä muita toimijoita kutsuntoihin otetaan. **Kutsunnat eivät ole messut, miltä se toisinaan alkaa näyttämään.** Nuorille ei ole hyvä että toimijoita, esittelijöitä tapahtumassa monia mukana.”
- ”**Etsivät nuorisotyöntekijät voisivat olla ainoat ulkopuoliset toimijat.** Tulee messutyypistä toimintaa ja päällekkäistä kysymystä nuorille, kun toimijoita on enemmän.”
- ”**Asumispalveluita ym. ei kutsunnoissa kuulu olla**, etsivät hoitaa tämän osa-alueen ja ohjaavat asumisneuvojalle jos tarvetta ilmenee. Kutsunnat eivät ole messut!”

4

KUNTAA KUTSUNTALAUTAKUNNASSA EDUSTAVIEN OSAAMISEN PUUTE (8 mainintaa)

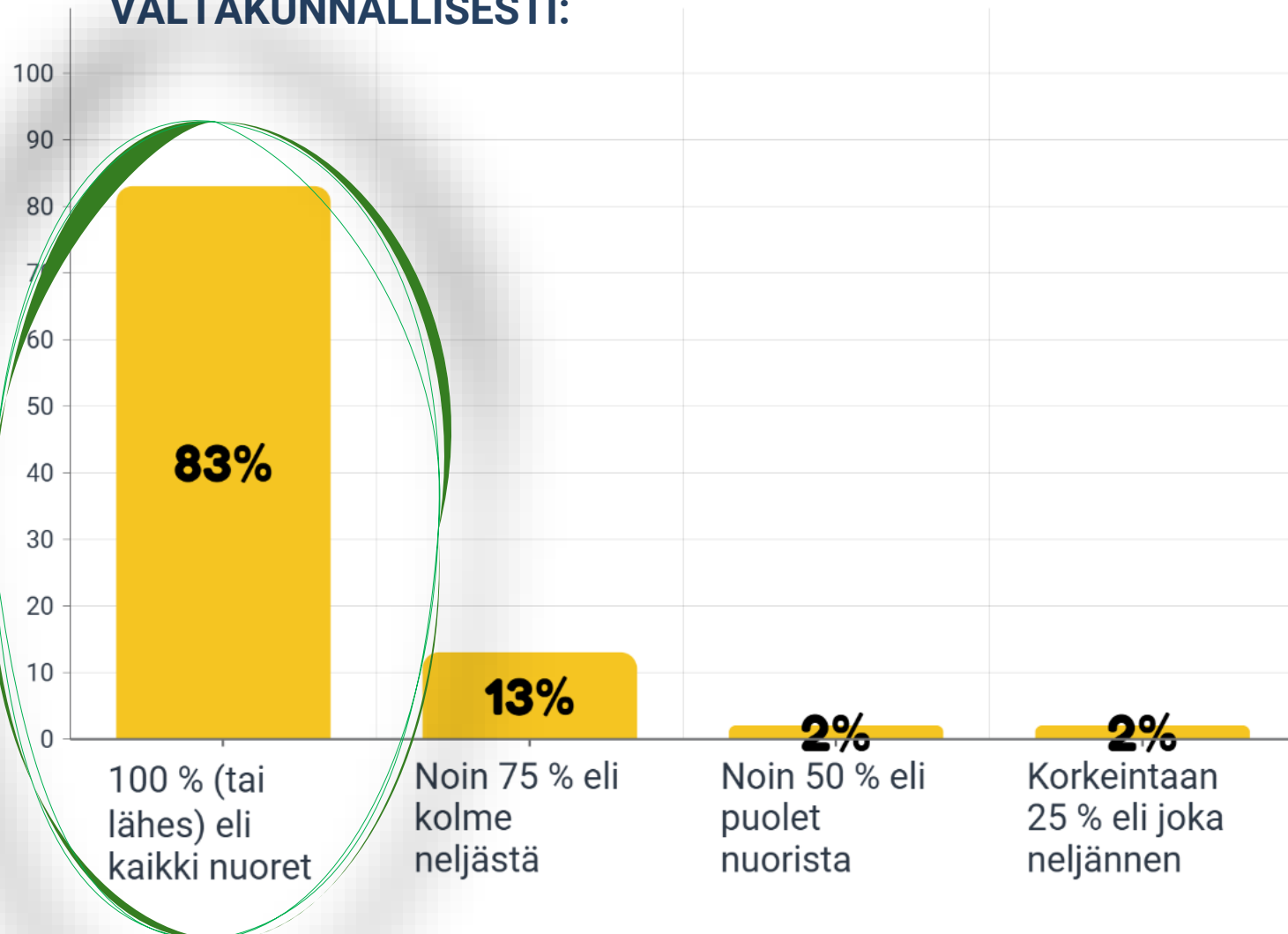
Toivotaan lautakuntaan nuorisotuntemusta omaavia henkilöitä (+ yksi maininta asiattomasta käytöksestä)

- ”Kutsuntalautakunnan toimintaan vaikuttaisi positiivisesti, **jos lautakuntaan olisi valittu Puolustusvoimien ohjeen mukaan henkilö joka tietää nuorisosta/nuorisotyöstä**, eikä joku henkilö poliittisista syistä.”
- ”Tulisi kiinnittää tarkemmin huomiota kutsuntalautakuntaan saapuvan kunnan edustajan perehdytykseen. Selkeyttää roolia. **Voisi tarkentaa myös ohjeistusta lautakuntaan.**”

KYSYMYS 3. KOHDATTUJEN OSUUS: "Kuinka suuren osan kuntanne kutsuntoihin osallistuneista nuorista kohtasitte kasvokkain?" (vähintään muutaman sanan tervehdysten mittaisen ajan)?

N: 148 vastaajaa

VALTAKUNNALLISESTI:

VASTAAJAN TYÖSKENTELYKUNNAN VÄKILUVUN MUKAAN:

KUNNAN VÄKILUKU	100 % (tai lähes) eli kaikki nuoret	Noin 75 % eli kolme neljästä	Noin 50 % eli puolet nuorista	Korkeintaan 25 % eli joka neljäs
Yli 100k as. (N=19)	74 %	16 %	5 %	5 %
50-100k as. (N=22)	96 %	5 %	0 %	0 %
20-50k as. (N=27)	70 %	26 %	0 %	4 %
alle 20k as. (N=79)	86 %	10 %	3 %	1 %
keskiarvo	83 %	13 %	2 %	2 %

KYSYMYS 4. KOHTAAMISEN KESTO: ”Kuinka pitkään yhden nuoren keskimääräinen kohtaaminen Aikalisä-pisteellä kesti?”

VALTAKUNNALLISESTI:

	KESKIARVO	MEDIAANI	LYHIMMÄT keskimääräiset kohtaamiset	PISIMMÄT keskimääräiset kohtaamiset	Keskihajonta
Kohtaamisen kesto minuutteina arviolta:	5,4 minuuttia	5,0 minuuttia	1,0 minuutti	20,0 minuuttia	4,0

VASTAAJAN TYÖSKENTELYKUNNAN VÄKILUVUN MUKAAN:

	KESKIARVO	MEDIAANI	LYHIMMÄT	PISIMMÄT	Keskihajonta
Yli 100 000 as. kunnat (n=19):	7,8 minuuttia	5,0 minuuttia	1,0 minuutti	20,0 minuuttia	6,9
50 000 – 100 000 as. kunnat (n=22):	4,0 minuuttia	3,0 minuuttia	1,0 minuutti	10,0 minuuttia	2,6
20 000 – 40 000 as. kunnat (n=27):	4,4 minuuttia	5,0 minuuttia	2,0 minuuttia	10,0 minuuttia	2,1
Alle 20 000 asukkaan kunnat (n=79):	5,7 minuuttia	5,0 minuuttia	1,0 minuutti	20,0 minuuttia	3,7

KYSYMYS 5. NUORET: ”Millaisia kutsunnalaisten nuorten tilanteet ja tunnelmat vaikuttivat olevan palvelukseen suuntaamisen ja/tai muiden suunnitelmien osalta – muutoksia aiemmasta?”

Yleisimmin vastauksissa (n=61) toistuneet teemat ja esimerkkilainauksia

1

MYÖNTEINEN ASENNE JA MOTIVAATIO PALVELUKSEEN (20 mainintaa)

- **”Nuoret halusivat lähteä suorittamaan palvelusta.** Monille oli pettymys jos ADHD tai diabetes esti palvelukseen astumisen.”

2

POLARISAATIO JA SUUNNITELMIEN SEKÄ ITSENÄISTYMISEN EPÄVARMUUDET (16 mainintaa)

- **”Suurimmalla osalla asiat olivat hyvin ja menivät suunnitelmallisesti elämässä eteen päin.** Sitten on nuoret, joilla on nähtävissä ujoutta, epäsosiaalisuutta, hygieniahaasteita tai epäsiisteyttä. Näki ulospäin, että heillä ei ollut tulevaisuuden suunnitelmia tai muuta haastetta elämässä. Näiden kahden ryhmän **kuilu kasvaa koko ajan suuremmaksi.**”
- **”Erityisen huomion kiinnitti nuorten itsenäistymisajatusten puuttuminen** ja tulevaisuuden näkymien muodostuminen epävarmemmiksi. Useat mainitsivat asuvansa **vanhempiensa luona vailla ajatuksia itsenäistymisestä.** Myöskään **usko opinnoista työelämään siirtymiseen ei ollut kovin suurta.**”
- **”Paljon nuoria, joilla ei ollut minkäänlaista aikomusta muuttaa omilleen vielä pitkään aikaan, sillä se on taloudellisesti kannattamatonta.”; ”Todella vähän omillaan asuvia** tai omilleen muuttoa tähtääviä”.

3

HYVINVOINNIN JA MIELENTERVEYDEN HAASTEET (15 mainintaa)

- **”Vähemmistöllä enenevissä määrin lykkäystä/vapautuksia liittyen eritoten mielenterveyssyihin** (sosiaalinen ahdistus, masennus), näistä nuoret kertovat melko avoimesti.”; **”Mielenterveyden haasteet nousseet vuosi vuodelta.**”
- **”Kelpoisuus on entistä useammalla laskenut.** Yksinäisyyttä, mielenterveys, sekä fyysistä haastetta, sekä esim. päihteitä ja näköalattomuutta myös.”; **”Yllätyin ahdistuksesta mitä moni nuori koki, koska joutuvat tupaan jossa uusia ihmisiä.**”

4

MUITA HUOMIOITA

- **”Tänä vuonna tosi moni erityisammattioppilaitoksen nuoresta oli kutsunnoissa ja määrättiin palvelukseen B:n papereilla tai sai lykkäystä.** Tällaista ilmiötä ei ole aikaisempina vuosina ollut.”
- **”Hämmennystä aiheutti se, että lääkärin arvio olisi ollut lykkäys, mutta lautakunta laittoi palvelukseen.**”
- **”C-palveluskelpoisuusluokkaa vähemmän** kuin aikaisemmin. Lukio-opinnot koettiin raskaina.”
- **”Vähemmän kovien huumeiden käyttäjiä,** vähemmän tarvetta sosiaalityön palveluille.”

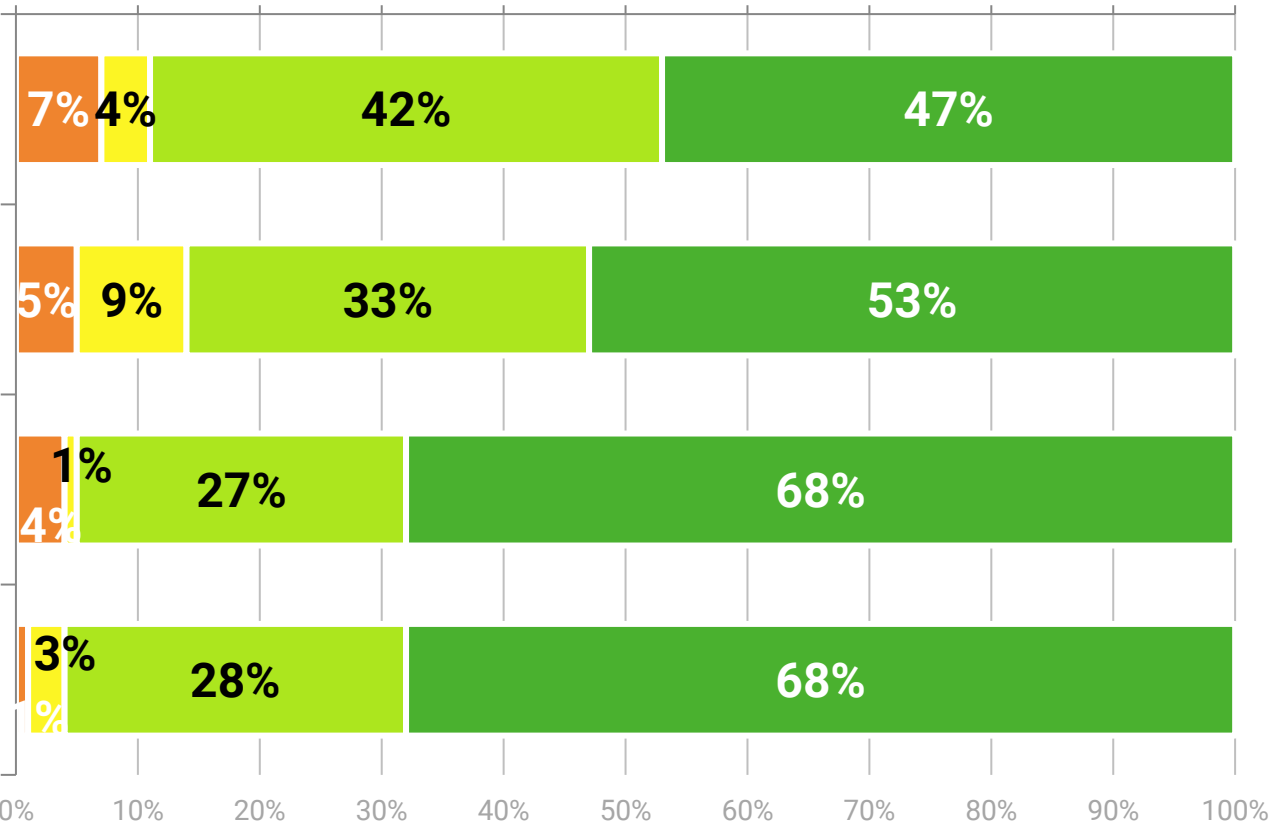
KYSYMYS 6. MERKITTÄVYYS: "Kuinka merkittävänä pidät etsivän nuorisotyön Aikalisä-toimintaa ja työskentelyä kutsunnoissa seuraavien asioiden kannalta?"

N: 148 vastaajaa

KESKIIARVO

erittäin merkityksetön melko merkityksetön en osaa sanoa melko merkittävä todella merkittävä

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy kunnassa

KYSYMYS 6. MERKITTÄVYYS: ”Kuinka merkittävänä pidät etsivän nuorisotyön Aikalisä-toimintaa ja työskentelyä kutsunnoissa seuraavien asioiden kannalta?”

N: 148 vastaajaa

ARVIOITAVA ASIA	1, erittäin merkityksetön	2, melko merkityksetön	3, en osaa sanoa	4, melko merkittävä	5, todella merkittävä	Keskiarvo	Mediaani
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy kunnassanne yleisesti	0,0%	7,4%	4,1%	41,9%	46,6%	4,3	4,0
Nuorten osallisuus ja kuulluksi tuleminen kutsunnoissa	0,0%	4,7%	9,5%	33,1%	52,7%	4,3	5,0
Etsivän nuorisotyön asema monialaisissa verkostoissa	0,0%	4,1%	0,7%	27,0%	68,2%	4,6	5,0
Etsivän nuorisotyön tunnettuus nuorten keskuudessa	0,0%	1,3%	3,4%	27,7%	67,6%	4,6	5,0
Yhteensä	0,0%	4,4%	4,4%	32,4%	58,8%	4,5	5,0

KYSYMYS 7. KEHITTÄMINEN: ”Miten Aikalisä-toimintaa nähdäksesi tulisi tai voisi jatkossa kehittää?”

Yleisimmin vastauksissa (n=56) toistuneet teemat ja esimerkkilainauksia

1

Huomiota kutsuntojen ja Aikalisä-kohtaamisen tiloihin sekä hetkiin (14 mainintaa)

Enemmän painoarvoa ja yritystä nuorten luottamuksellisen kohtaamisen mahdollistavien tilaratkaisujen ja rytmien löytämiseen.

- ”Miten taata **turvallinen, rauhallinen ja luottamuksellinen kohtaamisen tila**. Siihen kuntamme kutsuntatilat ei anna mahdollisuutta, ei myöskään aikataulu. **Tehostammeko oikein, jos aikomus on saada vain mahd. nopeasti kaikki putkesta läpi ja kotiin, eikä jää aikaa pysähtyä?**”

2

Läheisempää yhteistyötä, jotta keskeyttäneistä ilmoitetaan varmemmin etsiville (11 mainintaa)

- ”Aikalisä-malliin parempaa **keskusteluyhteyttä pv:n sosiaalikuraattorien kanssa**, enemmän alueellisia yhteistyöpalavereja, nyt intin keskeyttäneistä ei tule juurikaan ilmoituksia.”
- ”Aikalisä-järjestelmää **voisi tarkastella keskeyttäneiden osalta, tuleeko ilmoituksia nuorista joista pitäisi tulla**, vai onko nykyinen malli siitä, että ilmoitetaan vain osa nuorista, riittävä.”

3

Nuorten ohjaamisen terävöittäminen lautakunnista Aikalisä-pisteelle ja etsivään (10 mainintaa)

- ”Jos lautakunnassa herää huoli nuoresta niin **nuori olisi hyvä saattaa etsivän luokse**, koska läheskään kaikki nuoret eivät tule etsivän juttusille omatoimisesti. **Huoli-ilmoitus olisi myös hyvä saada virallisesti kutsuntojen jälkeen.**”
- ”Oli hyvä, jos nuoria **ohjattaisiin voimakkaammin käymään aikalisäpisteellä**. Ei se edelleenkään tulisi, jolle se on kynnyskysymys, mutta jokunen hyödyllinen koppi saataisiin.”

4

Lisäpanostusta esittelyyn, näkyvyyteen ja markkinointiin (9 mainintaa): jakomateriaaleja (kyniä, avaimenperiä ym.)

5

Toiminnan laajentaminen naisiin ja poissaoleviin (8 mainintaa)

- ”Oli erittäin hyvä, että samalla tavalla etsivät tapaisivat myös koko ikäjoukon naisten osalta.”
- ”Aikalisätoimintaa ja etsivää nuorisotyötä pitäisi tarjota myös niille nuorille, joiden palvelusasia käsitellään AJT-tilaisuuksissa poissaolevana, ja jotka saavat päätöksen postissa.”

6

Aikalisä-terminologian jättäminen (7 mainintaa)

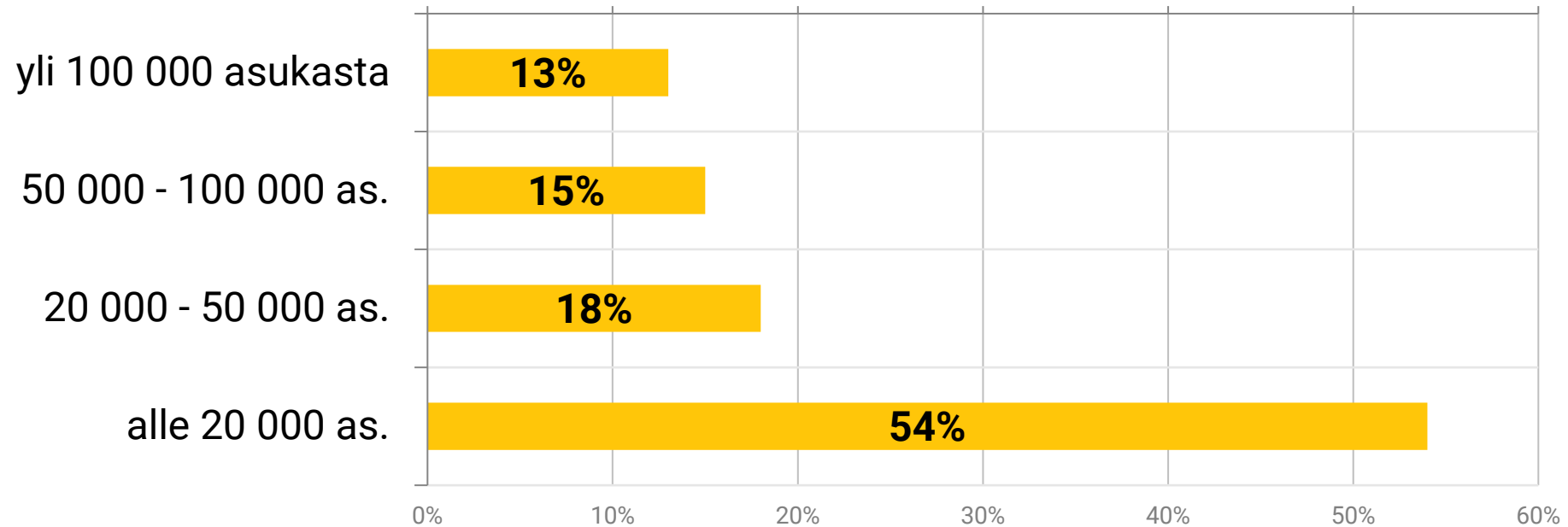
- ”Puhuttaisiin vain etsivästä nuorisotyöstä koska sitä teemme myös kutsunnoissa, emme erillistä Aikalisä-toimintaa.”

TAUSTAKYSYMYS 1.

MAAKUNTA: "Minkä maakunnan alueella toimit etsivänä nuorisotyöntekijänä?"

	n	%
Uusimaa	8	5,5%
Varsinais-Suomi	7	4,8%
Satakunta	14	9,6%
Kanta-Häme	4	2,7%
Pirkanmaa	13	8,9%
Päijät-Häme	5	3,4%
Kymenlaakso	4	2,7%
Etelä-Karjala	3	2,0%
Etelä-Savo	13	8,9%
Pohjois-Savo	11	7,5%
Pohjois-Karjala	9	6,2%
Keski-Suomi	13	8,9%
Etelä-Pohjanmaa	7	4,8%
Pohjanmaa	8	5,5%
Keski-Pohjanmaa	2	1,4%
Pohjois-Pohjanmaa	16	11,0%
Kainuu	3	2,1%
Lappi	6	4,1%
Ahvenanmaa	0	0,0%

TAUSTAKYSYMYS 2. KUNTAKOKO: "Minkä kokoisessa kunnassa toimit etsivänä nuorisotyöntekijänä?"

	n	%
yli 100 000 asukasta	19	12,9%
50 000 - 100 000 as.	22	15,0%
20 000 - 50 000 as.	27	18,4%
alle 20 000 as.	79	53,7%